

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2. till "Beslut om naturreservat för Kovallbergets domänreservat".

SKÖTSELPLAN

Datum
2008-01-14

Beteckning
511-10522-1996

1(8)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET KOVALLBERGETS DOMÄNRESERVAT I STORUMANS KOMMUN

Foto: Andreas Garpebring/Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställande och skötsel av naturreservatet Kovallbergets domänreservat är att bevara områdets värdefulla naturmiljöer, i huvudsak bestående av gammal urskogsartad tallskog, samt dess naturliga flora och fauna i ett gynnsamt tillstånd. Naturliga processer ska tillåtas fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved och gamla grova träd ska finnas i gynnsam omfattning. Ingående typiska växt och djursamhällen och arter inom området ska ha ett gynnsamt bevarandetillstånd. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Kovallbergets domänreservat
Nummer	2402183
Reg-DOS id	2013515
Natura 2000	-
Kommun	Storuman
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 5 km SSO Gunnarn, ekokarta 23H 1i Mittkoordinat (RT90): 1590266, 7208156
Naturgeografisk region	32C: norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Gräns	Se beslutscharta
Ägarkategori	Staten genom Sveaskog och Fortifikationsverket
Fastigheter	Jåvan 4:1 och Jåvan 7:3
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	14,5 ha
Skyddad areal produktiv skog	11,3 ha

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹	Areal (ha)
Tallskog	Sumptallskog av ristyp (2.1.1.3) 1,1 ha
	Tallskog av lingonristyp (2.1.1.4) 9,7 ha
Granskog	Sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3) 0,5 ha
Våtmark	Fattigt tallkärr av klotstarrstyp (3.2.1.1) 1,7 ha
Sötvatten	Sötvatten av gul näckrostyp (6.2.1.1) 1,5 ha

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning ²		Areal (ha)
Skog	Västlig taiga(9010)	9,0 ha
	Övrig skogsmark (9900)	1,2 ha
Våtmark	Skogsklädd myr (91D0)	2,3 ha
Sötvatten	Dystrofa småsvatten och vattenmosaiker (3160)	1,5 ha

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Kovallbergets domänreservat ligger ca 5 km SSO om byn Gunnarn i Storumans kommun. Reservatet består av en svagt sluttande åsrygg mot den lilla tjärnen Skrömttjärnen. Området ligger mellan blå vägen, järnvägen mellan Lycksele och Storuman samt infartsvägen till Storumans flygplats. Flygplatsen ligger knappt en km väster om reservatet.

Översiktskarta Kovallbergets domänreservat

Berggrunden utgörs av mycket gammal metagråvacka, alltså omvandlade finkorniga sedimentära bergarter som kan vara skiktade. Området har inga speciella landformer. Jordarterna domineras av morän, men mot sydväst finns ett stråk med isälvsediment.

Skogen inom Kovallbergets domänreservat utgörs av en gammal tallnurskog med grova och högresta tallar på 250 till 500 år. Ett underväxande skikt av ca 70 till 100 årig tall finns inom hela reservatet. Här och var finns även inslag av en tredje tallgeneration på ca 150 till 200 år. Bitvis är skogen gles och luckig, bitvis mycket tätväxten. I reservatets fuktigare partier ner mot Skrömtjärnen förekommer en allmän inväxning av gran. I ett par utströmningsområden mot myrmarken finns även mindre områden med senvuxen gransumpskog. Lövinslaget är i allmänhet måttligt i hela reservatet. Enstaka gamla vårtbjörkar finns spritt i beståndet, liksom några gamla aspar. I de fuktigare partierna finns inslag av glasbjörk och sälg. Tillgången på död ved är mestadels måttlig. Bitvis förekommer det mer allmänt med nydöda torrakor och färska lågor. Gamla grova silverfurar och grova, starkt rötade tallågor finns spritt med enstaka exemplar inom reservatet. Markvegetationen utgörs till största delen av lingon- och blåbärsris, med inslag av renlavar på öppnare partier. I de fuktiga partierna dominerar vitmossor, starr och fräkenarter. Spår av tidigare bränder förekommer i så gott som hela reservatet. De flesta av gammeltallarna hyser åtminstone ett brandljud som ofta är kraftigt igenvallat. Många stubbar och rotvältor hyser brandspår i form av kolade vedrester. Det är minst 150 år sedan den senaste skogsbranden gick fram genom området.

Våtmarkerna inom reservatet består av en mindre, till största delen trädbevuxen myr med den lilla Skrömtjärnen vackert belägen i myrens mitt. På myrmarken växer en gles, lågvuxen tallskog med inslag av senvuxna gammeltallar och en del silverfärgade torrträd. Fältskiktet utgörs i huvudsak av klotstarr och tuvull.

Kovallbergets karaktär av brandpräglad och urskogsartade tallskog gör området gynnsamt för växter och djur som är beroende av ostörda ekosystem. Följande noter ingar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlistan 2005 anges inom parentes): citronticka, dofticka (VU), gammelgransskål (NT), olivpulverskinn, timmerticka, violtagg, blanksvart spiklav, bårdlav, kolflarnlavar, korallblylav, kortskaftad ärgspik, liten spiklav, luddlav, lunglav (NT), skinnlav, vedskivlav, reliktböck (NT), lavskrika (NT), sidensvans och tretåig hackspett (VU).

Merparten av reservatets skogar bär spår av äldre tiders nyttjande av skogsmarken. Det finns bland annat rikligt med gamla dimensionsavverkningsstubbar efter ganska omfattande avverkningar under 1800-talets senare hälft. Reservatets skogar och myrar har under lång tid nyttjats som vinterbetesområde av rennäringen.

Kovallberget är främst ett lokalt friluftsområde och används för jakt, svamp- och bärplockning.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 3 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt den skötsel som ska genomföras inom respektive naturtyp (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett antal mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med branddynamik, areal 10 ha

Skötselområdet består i huvudsak av skiktad, talldominerad naturskog på torr till frisk mark (bilaga 3, delområde 1). Delar av skötselområdet har en tät underväxt av yngre tall. Närmast våtmarken i reservatets västra kant är inslaget av underväxande gran kraftigt.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen brandpräglad naturskog uppgår till 10 ha
- naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder berör hela området minst vart 80:e år
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförådet levande och döda träd
- brandskadade träd förekommer med minst 20 stammar/ha
- efter brand sker föryngring med minst 500 tallar/ha som når en höjd av minst 5 meter

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning och/eller åtgärder som efterliknar brand skall utföras inom skötselområdet. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall, vilket är med 50-80 års mellanrum. Om graninväxning i delar av området utgör ett hinder kan avverkning för att underlätta kontrollerad bränning genomföras. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där ovan beskrivna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat. Någon tidpunkt för genomförande föreskrivs därför inte i skötselplanen.

3.2 Skötselområde 2 sumpskogar och tallkärr med fri utveckling, areal 1,5 ha

Området består av blöta, tätvuxna gransumpskogar med klen, senvuxen gran, samt lågvuxen tallsumpskog och tallmyr på torvmark. Skötselområdets sumpskogar och trädklädda myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen sumpskogar och trädklädda våtmarker uppgår till 1,5 ha,
- volymen död ved uppgår till minst 15 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.3 Skötselområde 3 sjöar med fri utveckling, areal 1,5 ha

Området består av den fattiga myrtjärnen Skrömtjärn. Skötselområdets sjöar och vattendrag ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen dystrofa sjöar uppgår till 1,5 ha
- naturliga vattenfluktuationer tillåts råda

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Kovallberget bedöms få måttlig omfattning. Den förväntade ökningen av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Den parkeringsplats som ligger mitt för reservatet på E12an får fungera som naturlig entré till reservatet. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att en informationsskylt med karta över reservatet ska sättas upp vid entrén. Förslag på placeringar av anläggningarna presenteras på kartan i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas en tydlig entré till reservatet
- Det ska finnas en fungerande P-plats vid entrén
- Det ska finnas väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av natur- och kulturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av respektive rättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Naturvårdsbränning	Skötselområde 1, bilaga 3	1
Montering av informations-skylt	Se bilaga 4	1

¹Siffran anger prioriteringsordning utfall genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske årligen. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Bilaga 2. till ”Beslut om naturre-
Länsstyrelsen servat för Kovallbergets domänre-
Västerbottens län servat”.

SKÖTSELPLAN

Datum
2008-01-14

Beteckning
511-10522-1996

8(8)

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur
3. Skötselområden för naturvärden
- 4 Anläggningar för friluftsliv och kulturmiljövärden